Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 IX Vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van Financiën (IXB) en de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2026

Nr. 49 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2026

Met deze brief blik ik terug op de Jaarvergadering van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling (EBRD). De Jaarvergadering vond van 5–7 juni plaats in Riga, Letland. Riga is een memorabele plek voor de EBRD. De Bank is al sinds 1992 actief in Letland en een toonbeeld van de impact die de EBRD kan hebben om landen te helpen bij hun transitie naar een open, marktgeoriënteerde economie. Deze brief is in nauwe afstemming met de Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking tot stand gekomen.

Tijdens de Jaarvergadering van vorig jaar zijn de aandeelhouders akkoord gegaan met de nieuwe middellangetermijnstrategie voor de periode 2026–2030 (het *Strategic Capital Framework*; SCF). In de SCF is opgenomen dat de Bank zich naast Oekraïne, de komende vijf jaar zal richten op drie strategische thema's: (i) het versnellen van de «groene» transitie; (ii) het versterken van *economic governance* (goed bestuur); en (iii) het bevorderen van menselijk kapitaal en gelijke kansen voor iedereen. Hierbij zijn twee strategische *enablers* geïdentificeerd die de Bank in staat moeten stellen om maximale impact te maken: (i) digitalisering; en (ii) het mobiliseren van privaat kapitaal. Met de SCF hebben gouverneurs de opdracht gegeven om de drie strategische thema's verder uit te werken in drie separate strategieën. De Bank heeft dit in het afgelopen jaar gedaan en sindsdien ligt de focus van de Bank vooral op de implementatie hiervan.

Hare Majesteit Koningin Máxima sprak tijdens de opening van de Jaarvergadering van de EBRD in haar hoedanigheid als speciaal gezant van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties voor financiële gezondheid.

Tijdens de Jaarvergadering in Riga was vooral veel aandacht voor het goede werk van de Bank in Oekraïne, het adequate antwoord van de Bank

kst-36800-IX-49
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

voor landen die getroffen zijn door het conflict in het Midden-Oosten en de recent aangenomen *economic governance* strategie. Nederland heeft vooral aandacht gevraagd voor Oekraïne, private kapitaal mobilisatie en het belang van klimaatfinanciering in relatie tot geopolitieke ontwikkelingen.

Oekraïne

In december 2023 zijn de aandeelhouders akkoord gegaan met een kapitaalverhoging, die de EBRD in staat stelt om onder behoud van de AAA-rating van de Bank jaarlijks 1,5 tot 2,5 miljard euro te investeren in Oekraïne gedurende de oorlogstijd, oplopend tot 3 miljard euro als een volledig en duurzaam staakt-het-vuren wordt bereikt. Nederland heeft in december 2024 haar aandeel in de kapitaalverhoging betaald. Uw Kamer is over het voornemen van deze betaling geïnformeerd.[1] Bij de kapitaalverhoging zijn ook afspraken met de EBRD gemaakt over de activiteiten, beleidsbetrokkenheid en *modus operandi* in Oekraïne van de Bank. Gouverneurs hebben in Riga een resolutie aangenomen die bevestigt dat de Bank goed op weg is met het implementeren van deze afspraken en dat de Bank heeft voldaan aan de afspraken met betrekking tot Oekraïne door o.a. innovatieve financieringsinstrumenten beschikbaar te stellen en meer te hebben geïnvesteerd dan voorzien. Sinds de start van de oorlog heeft de EBRD bijna 10 miljard euro geïnvesteerd in de reële economie, kritieke (energie) infrastructuur en private sector van Oekraïne. In 2025 bereikten de investeringen in Oekraïne een hoogtepunt van 2,9 miljard euro.

Tijdens de Jaarvergadering spraken landen hun blijvende steun uit om Oekraïne als topprioriteit te houden voor de Bank. Dit geldt voor de huidige fase van oorlog, maar ook voor het herstel van het land daarna, wanneer de steun naar alle waarschijnlijkheid verder zal moeten worden uitgebreid. Bovendien veroordeelden bijna alle landen de Russische agressie in en tegen Oekraïne. Veel landen benadrukten dat de EBRD met haar *Economic governance* strategie goed gepositioneerd is om bij te dragen aan de hervormingsagenda in Oekraïne. Bij het verstrekken van financiering is het van belang dat de Bank dit zoveel als mogelijk combineert met het voeren van beleidsdialogen, om Oekraïne klaar te maken voor een welvarende toekomst, inclusief EU-toetreding. Nederland deelde deze boodschap en onderstreepte daarbij het belang van hervormingen voor de mobilisatie van privaat kapitaal. De herstel en wederopbouwopgave in Oekraïne kan namelijk niet alleen door de publieke sector worden gedragen.

Nederland is één van de belangrijke donoren voor Oekraïne bij de EBRD en heeft inmiddels bijna 250 miljoen euro aan herstel- en wederopbouwsteun via de EBRD aan Oekraïne geleverd. Donorsteun is nodig om de grootste risico's af te dekken, waardoor de EBRD in staat is om de meest impactvolle investeringen te doen. Door de jarenlange betrokkenheid is de EBRD in staat om Oekraïne effectief te ondersteunen met financiering en beleidsadvies. Verschillende landen, waaronder Nederland, benadrukten het belang van goede samenwerking tussen de verschillende partners in Oekraïne, zodat alle donormiddelen zo effectief en doelmatig mogelijk kunnen worden ingezet. Nederland is tevreden met het werk van de Bank in Oekraïne en de blijvende steun van aandeelhouders om Oekraïne als topprioriteit te houden. Tegelijkertijd roept Nederland de Bank op om, waar mogelijk, de steun voor Oekraïne nog verder te intensiveren.

---

[1] Kamerstukken 2023/24, 36 550, nr. 1, p. 149; Kamerstukken 2023/24, 36 410, nr. 44, p. 2.

Private kapitaal mobilisatie

De wereldwijde ontwikkelingsopgave is groter dan de beschikbare publieke middelen. Om de transitie-impact van de EBRD te maximaliseren en het financieringsgat van ontwikkelingslanden te adresseren, is het van belang om privaat kapitaal maximaal te mobiliseren. Nederland moedigt de EBRD aan om hier de komende periode verdere stappen op te ondernemen, waarbij goed samen moet worden gewerkt met andere multilaterale ontwikkelingsinstellingen. Deze doelstelling past goed bij het transitiemandaat en de focus van de EBRD om de private sector optimaal te betrekken bij de ontwikkeling en transitie van een operatieland, inclusief de financiering, zodanig dat uiteindelijk interventie van de EBRD niet meer nodig is.

Afgelopen jaar heeft de EBRD een recordbedrag van 5,7 miljard euro gemobiliseerd. Daarnaast heeft de Bank recent haar eerste securitisatie-transactie succesvol gefinaliseerd, een innovatieve manier om risico's op de balans van de EBRD over te dragen aan de private sector. Nederland verwelkomt deze ontwikkelingen en heeft bij de EBRD aangedrongen op een (verdere) verhoging van het ambitieniveau in navolging van een aantal andere vergelijkbare multilaterale ontwikkelingsinstellingen. Dit geldt onder meer voor het nog sterker betrekken van o.a. institutionele beleggers bij de oorspronkelijke financiering van projecten. Ook heeft Nederland aandacht gevraagd voor de neveneffecten van securitisaties, zoals voor de winstgevendheid en ontwikkelingsimpact van de Bank.

Klimaatfinanciering in relatie tot geopolitieke ontwikkelingen

De huidige geopolitieke ontwikkelingen onderstrepen het belang van energie-diversificatie om concurrentiekracht, weerbaarheid en energiezekerheid te versterken. Nederland roept de EBRD op om leiderschap te blijven tonen ten aanzien van klimaatfinanciering om de groene transitie verder te versnellen. In haar operatielanden speelt de EBRD een fundamentele rol om de risico's van klimaatverandering te mitigeren, de energieonafhankelijkheid te vergroten en nieuwe kansen te creëren voor economische groei en ontwikkeling. De investeringen van de EBRD zijn in lijn met het Akkoord van Parijs. De EBRD heeft zichzelf als doel gesteld om in de komende vijf jaar 150 miljard euro aan klimaatfinanciering te mobiliseren (inclusief direct verstrekte financiering via de EBRD). Nederland steunt de EBRD bij deze doelstelling, maar is ook van mening dat de Bank een hoger doel moet nastreven. Het zal de komende jaren belangrijk zijn dat de EBRD, en andere multilaterale ontwikkelingsinstellingen, de juiste balans vindt tussen het verder brengen van de energietransitie, het voorkomen van kritieke afhankelijkheden en het verbeteren van de energiezekerheid. Dit vereist proportionele, effectieve en implementeerbare maatregelen.

Tot slot

De EBRD heeft afgelopen jaar opnieuw sterke financiële resultaten behaald. De netto-winst bedroeg afgelopen jaar 1,3 miljard euro. De Bank bevindt zich dus in een financieel goede positie waarin ook meer van de Bank gevraagd kan worden, vooral in Oekraïne.

Volgend op het besluit dat gouverneurs afgelopen jaar al namen om Benin, Ivoorkust en Nigeria operatieland te laten worden van Bank, hebben gouverneurs dit jaar hun steun bekrachtigd om ook Irak, Senegal en Kenia toe te laten als operatieland van de EBRD.

De Minister van Financiën,
E. Heinen